

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 43347-2025

Medewerker	:	Michel Bruggeman
Team	:	Werk Inkomen Zorg
Datum	:	20 oktober 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Judith Compagner

BIJLAGEN: ☒ VNG Richtinggevend kader Toegang, lokale teams en integrale dienstverlening ☒ Raadsvoorstel Investeren in een Stevig Lokaal Team
AFSTEMMING MET ☒ Judith Compagner en Sietske Poepjes ☒ team Bedrijfsvoering ☒ financieel adviseur Erik van Rossum ☒ anders, nl. HR-adviseur Lisette Slagman
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Investeren in een Stevig Lokaal Team

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Investeren in een Stevig Lokaal Team door tijdelijk voor de jaren 2026, 2027 en 2028 een extra Consulent Jeugd aan te stellen, zodat de doelstellingen van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming gerealiseerd kunnen worden;
2. Aan de gemeenteraad voor te stellen om de incidentele kosten van € 92.000 per jaar voor de jaren 2026, 2027 en 2028 te dekken uit de reserve nader te bestemmen middelen.

SAMENVATTING

Binnen de jeugdzorg lopen er landelijk twee grote verandertrajecten, te weten de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel het jeugdzorgstelsel in Nederland kwalitatief te verbeteren en betaalbaar te houden. Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming richt zich op de verbetering van de veiligheid van jeugdigen en volwassenen. Deze beweging gaat over verbetering van de samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid, waaronder de samenwerking tussen gemeenten, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming.

De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming vullen elkaar aan en versterken elkaar. Ze hebben beide als doel om:

- Jeugdhulp dicht bij gezinnen te organiseren.
- De focus te verleggen van zware, specialistische zorg naar preventie en normalisering.
- Lokale teams te versterken en domein overstijgend samen te werken.

Om de doelstellingen van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming te kunnen realiseren is het essentieel om een goed functionerend Stevig Lokaal Team in te richten. Daarom wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om voor 2026, 2027 en 2028 incidenteel budget vrij te maken voor een extra Consulent Jeugd. Hiermee wordt de tijdelijke noodzakelijke extra ruimte gevonden om het Stevig Lokaal Team goed in te richten en de Consulenten te kunnen faciliteren en voor te bereiden op de toekomst.

AANLEIDING

Binnen de jeugdzorg lopen er landelijk twee grote verandertrajecten, te weten de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

De Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 is een landelijk beleidsprogramma dat tot doel heeft het jeugdzorgstelsel in Nederland kwalitatief te verbeteren en betaalbaar te houden. Het is opgesteld door de zogeheten Vijfhoekpartners: het Rijk, VNG, zorgaanbieders, professionals en cliëntenorganisaties.

De Hervormingsagenda richt zich op zeven belangrijke doelen:

1. Duidelijk maken wie hulp krijgt – niet iedereen hoeft specialistische jeugdzorg.
2. Sterke lokale teams – hulp dichtbij huis, samen met school, huisarts en wijkteam.
3. Minder uithuisplaatsingen – kinderen zoveel mogelijk thuis laten wonen.
4. Betere kwaliteit van hulp – hulpverleners goed opleiden en ervaringen delen.
5. Slimmer samenwerken tussen gemeenten – zodat zorg beter en goedkoper wordt ingekocht.
6. Beter inzicht met data – zodat gemeenten weten wat werkt.
7. Eerlijke verdeling van geld – zodat elke gemeente genoeg middelen heeft.

Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming richt zich op de verbetering van de veiligheid van jeugdigen en volwassenen van 0 – 100 jaar. Deze (landelijke) beweging is ingezet vanuit zowel het veiligheidsdomein als het sociaal domein, en gaat over verbetering van de samenwerking in het domein van zorg en veiligheid, waaronder de samenwerking tussen gemeenten, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming. Dit scenario gaat over hoe de jeugdbescherming er in de toekomst uit moet zien.

De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming vullen elkaar aan en versterken elkaar. Ze hebben beide als doel om:

- Jeugdhulp dicht bij gezinnen te organiseren.
- De focus te verleggen van zware, specialistische zorg naar preventie en normalisering.
- Lokale teams te versterken en domein overstijgend samen te werken.

De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming geven met andere woorden de richting aan, en het Stevig Lokaal Team is de manier waarop gemeenten die richting lokaal vormgeven.

BEOOGD RESULTAAT

Een goed functionerend Stevig Lokaal Team dat de doelstellingen van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming kan realiseren.

KADER

Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Sociale Toekomstvisie

Richtinggevend kader Toegang, lokale teams en integrale dienstverlening

ARGUMENTEN VOOR

De Hervormingsagenda Jeugd vraagt dat gemeenten stevige lokale teams vormen die zelf ook hulp bieden. Daarnaast krijgen de lokale teams de komende jaren ook een grotere rol bij het begeleiden en bijstaan van gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveiligheid (o.a. huiselijk geweld en kindermishandeling). Zoals geschetst in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De ondersteuningslijn “Stevige Lokale Teams” van de VNG ondersteunt en stimuleert gemeenten om deze beweging te maken. Zo heeft de VNG het Richtinggevend kader Toegang, lokale teams en integrale dienstverlening opgesteld (zie bijlage).

In het Richtinggevend kader staat dat een Stevig Lokaal Team toegankelijk en stevig verankerd is in de leefwereld van kinderen en volwassenen. Ze biedt zelf jeugdhulp en ondersteuning, maar halen ook andere hulp op maat erbij. Hierbij gelden drie centrale waarden voor het Stevig Lokaal Team: Dichtbij, Integraal en Met mandaat.

Een Stevig Lokaal Team is **dichtbij**, ze....

1. neemt de hulpvraag van de inwoner als uitgangspunt, niet de regels of procedures;
2. is laagdrempelig: dichtbij, vindbaar, zichtbaar, toegankelijk en benaderbaar voor inwoners;
3. werkt samen met scholen, buurten, verenigingen en informele netwerken;
4. vertaalt vragen naar achterliggende patronen en brengt zo systeemknelpunten aan het licht.

Een Stevig Lokaal Team werkt **integraal**, ze....

5. kijkt naar de hele context van de hulpvraag: gezin, leefomgeving, participatie;
6. heeft professionals die sociaal vaardig en deskundig zijn en kunnen schakelen met andere hulpverleners;
7. biedt waar mogelijk direct basiszorg en blijft betrokken zolang nodig is;
8. heeft duidelijke werkafspraken voor domein overstijgende samenwerking;
9. zorgt voor continuïteit bij veranderingen in levensfase of hulpbehoefte;
10. biedt duurzame ondersteuning aan inwoners met levenslange en levensbrede beperkingen.

Een Stevig Lokaal Team werkt met **mandaat**, ze....

11. kan handelen over domeinen heen zoals jeugd, Wmo, participatie en schulden;
12. herkent en reageert op signalen van onveiligheid en blijft betrokken;
13. gaat bewust om met wat passend is en wat nodig is, ook gezien de schaarste aan mensen en middelen.

Het afgelopen jaar hebben wij met behulp van een transformatiecoach vanuit de Ondersteuningslijn stevige lokale teams van de VNG een aantal bijeenkomsten georganiseerd om onze opgave wat meer te concretiseren met als uiteindelijk doel om eind 2028 een Stevig Lokaal Team te hebben. In deze bijeenkomsten is tot nu toe geconstateerd dat we op sommige onderdelen al goed op weg zijn, bijvoorbeeld doordat we al een Praktijkondersteuner Huisartsen (POH-er) en Ambulant Hulpverleners Jeugd in dienst hebben. Maar op andere onderdelen moeten we echt nog stappen zetten zoals bijvoorbeeld nog meer integraal en domein overstijgend samenwerken met zowel interne als externe samenwerkingspartners en nog meer de focus verleggen van zware, specialistische zorg naar preventie en normalisering. Daarnaast krijgen de lokale teams de komende jaren ook een grotere rol bij het begeleiden en bijstaan van gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveiligheid (o.a. huiselijk geweld en kindermishandeling).

Om dit transformatieproces goed te kunnen doorlopen moeten de Consulanten gefaciliteerd worden. Het grootste knelpunt hierbij is tijd. Integraal werken, kijken en handelen met brede blik om onderliggende oorzaken van problemen te onderzoeken en daar je aanpak op te richten kost tijd. Ook bijvoorbeeld kritische gesprekken voeren met zowel inwoners als jeugdhulpaanbieders over normalisatie oftewel de vraag stellen of iets echt specialistische jeugdhulp is of dat het ook via een andere weg kan worden opgelost kost tijd. Het is een leerproces en dit betekent dat naast het volgen van noodzakelijke trainingen er ook bijvoorbeeld ruimte moet zijn voor intervisie en casuïstiekbesprekingen. Deze extra ruimte is echter vanwege de continue hoge werkdruk niet aanwezig.

Hierin zijn we niet uniek want alle gemeenten geven aan dat de beschikbare capaciteit als één van de grootste knelpunten wordt gezien bij het inrichten van een Stevig Lokaal Team. De VNG heeft hier meermaals aandacht voor gevraagd bij het Rijk om deze transformatie te voorzien van een uitvoeringsbudget. Bij de septembercirculaire 2025 is hier door het Rijk naar verwezen. Hier wordt verder op ingegaan bij het kopje Financiën.

Voorstel

Om de doelstellingen van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming te kunnen realiseren is het essentieel om een goed functionerend Stevig Lokaal Team in te richten. Daarom wordt voorgesteld om voor 2026, 2027 en 2028 incidenteel budget vrij te maken voor een extra Consulent Jeugd (ad € 92.000 per jaar). Hiermee wordt de tijdelijke noodzakelijke extra ruimte gevonden om het Stevig Lokaal Team goed in te richten en de Consulanten te kunnen faciliteren en voor te bereiden op de toekomst. Hierbij wordt opgemerkt dat de inschatting is dat de nieuwe werkwijze, waarin er dus meer van het Lokaal Team wordt verwacht, vanaf 2029 met de reguliere bezetting kan worden voortgezet door de komende jaren ook steeds meer in te zetten op digitale transformatie, procesoptimalisatie en het toepassen van AI.

RISICO'S

Als er nu niet tijdelijk wordt geïnvesteerd dan worden we beperkt bij het inrichten van een goed functionerend Stevig Lokaal Team en dan kunnen de geformuleerde doelstellingen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming niet of minder goed worden gerealiseerd. Het enige argument tegen dit voorstel is dat het tijdelijk extra geld kost, maar hier staat tegenover dat we ook incidentele middelen hebben ontvangen wat verder onder de kop financiën wordt toegelicht.

FINANCIËN

In de septembercirculaire 2025 staat dat naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG het kabinet heeft besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 naar aanleiding van de Hervormingsagenda Jeugd. Wij ontvangen een eenmalig bedrag van € 647.000. Dit is gemeld bij de tweede bestuursrapportage 2025 en de middelen komen in 2025 volledig ten gunste van de algemene middelen.

Het Rijk geeft in de septembercirculaire 2025 aan dat de ontvangen middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd ingezet kunnen worden ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp conform de afspraken in de Hervormingsagenda. Het gaat dan om het versterken van de sociale basis en stevige lokale teams, met tevens aandacht voor het verbeteren van kind- en gezinsbescherming en de bredere integrale aanpak sociaal domein.

In de tweede bestuursrapportage 2025 is daarom vermeld dat er plannen zijn voor het tijdelijk versterken en investeren in een Stevig Lokaal Team waarbij in 2026, 2027 en 2028 incidenteel middelen worden aangevraagd en dat hiervoor een apart raadsvoorstel volgt.

Er wordt hier dan ook voorgesteld om te investeren in een Stevig Lokaal Team door tijdelijk voor de jaren 2026, 2027 en 2028 een extra Consulent Jeugd aan te stellen, zodat de doelstellingen van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming gerealiseerd kunnen worden. Zoals aangegeven zijn de ontvangen middelen ad € 647.000 al in 2025 toegevoegd aan de algemene middelen en daarom wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om de incidentele kosten van € 92.000 per jaar voor de jaren 2026, 2027 en 2028 te dekken uit de reserve nader te bestemmen middelen.

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing

PARTICIPATIE

Niet van toepassing

COMMUNICATIE

Niet van toepassing

PLANNING EN UITVOERING

Als u instemt met dit voorstel dan wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om voor de jaren 2026, 2027 en 2028 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 92.000 per jaar om tijdelijk een extra Consulent Jeugd aan te stellen. Hierdoor kan er een goed functionerend Stevig Lokaal Team worden ingericht dat de doelstellingen van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming kan realiseren.